

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019402	IES Pazo da Mercé	As Neves	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Lingua castelá e literatura	3º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	8
4.1. Concrecións metodolóxicas	40
4.2. Materiais e recursos didácticos	40
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	41
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	41
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	43
6. Medidas de atención á diversidade	43
7.1. Concreción dos elementos transversais	43
7.2. Actividades complementarias	44
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	45
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	46
9. Outros apartados	46

1. Introducción

Este departamento ten como expectativa formar cidadáns suficientemente competentes en lingua castellana, noutras palabras, dotar o alumnado das necesarias e adecuadas ferramentas lingüísticas para se desenvolver en situacións cotidianas e formais con normalidade, sempre tendo en conta a situación de cooficialidade coa lingua galega, a fin de evitar interferencias. Tamén a contribuí para a adquisición dun nivel cultural aceptábel co desenvolvemento do gusto pola lectura e o coñecimento da literatura.

Por outro lado, a competencia lingüística en si é a principal ferramenta para a adquisición dos demais coñecimentos e para o desenvolvemento autónomo deses cidadáns na vida cotidiana, tanto para a comprensión dos contidos dos medios de comunicación como para as relacións coa administración, desde un acceso digno á cultura até unha formación que provexa de saídas profesionais para a mellora das condicións sociais e persoais. Conseguir conxugar estes catro puntos cardeais non é tarefa sinxela, por tanto, o profesorado deste departamento ten de contar cos medios máis ao alcance, coa dotación do centro, coa preparación suficiente e coa dedicación que se requer.

A proposta desta programación está suxeita aos axustes que foren necesarios, que se reflectirán nas actas do departamento.

A distribución de grupos por membros do departamento para o ano lectivo 2023-24 vai ser a seguinte:

Montserrat Santos Barroso: 1 ESO A e B, 2 ESO A e B, 3 ESO A, 4 ESO A e responsábel da Biblioteca e o Club de Lectura.

Juan Ignacio Alonso Suárez: 4 ESO B, 1 Bacharelato A e B, 2 Bacharelato, Literatura Universal e xefe do departamento.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e da realidade plurilingüe e pluricultural de España, analizando a orixe e o desenvolvemento sociohistórico das súas linguas e as características das principais variedades dialectais do español, para favorecer a reflexión interlingüística, combater os estereotipos e prexuízos lingüísticos e valorar esta diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, formarse unha opinión e ampliar as posibilidades de gozo e de lecer.	2	2	1	2-3	4	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia e fluidez e co rexistro adecuado atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos e participar en interaccións orais cunha actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais coma para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura, recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	4	3		
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos atendendo ás convencións propias do xénero discursivo elixido, para construír coñecemento e para dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación e integrala e transformala en coñecemento para comunicala desde un punto de vista crítico e persoal e, ao mesmo tempo, respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	4	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras diversas como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que evolucione en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras e compartir experiencias de lectura para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras ou fragmentos literarios do patrimonio nacional e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permiten establecer vínculos entre textos diversos e con outras manifestacións artísticas, para conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozo da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-3-4

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX9 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita coma de recepción crítica.	1-2	2	1-2		5			
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos de poder a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz, senón tamén ético e democrático, da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	¿Conoces la diversidad lingüística de España? ¿Qué es hablar bien para ti?	Nesta unidade o alumnado estudará: o español e a corrección lingüística. Tamén a comunicación e os seus elementos, as funcións da linguaxe, diferencias entre linguaxe e lingua, a diversidade lingüística de España, o bilingüismo en España e os dialectos do castelán.	4	4	X		
2	¿Hay en nuestra sociedad igualdad entre hombres y mujeres? ¿Puede haber un lenguaje no sexista que respete las reglas de la gramática?	Nesta unidade estudaremos a linguaxe inclusiva, a descrición técnica e literaria, os deícticos espaciais e temporais na descrición. O texto e as súas variedades léxicas: a nominalización. Tamén incluiremos o estudo da palabra: clases e procedementos de formación de palabras. Grupos de palabras: o grupo sintáctico. O grupo nominal e a súa estrutura. O sustantivo: función, significado e forma. O xénero e o número do sustantivo. A linguaxe non sexista.	8	8	X		
3	¿Debe censurarse la libertad de expresión en las redes? ¿Las redes perjudican o benefician el desarrollo y el buen uso de la lengua castellana?	Dedicaremos esta unidade ao estudo das redes sociais, a narración e os seus elementos. Tamén as propiedades do texto: a adecuación. Os determinantes e pronomes e a súa clasificación.	8	8		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	¿Sabes qué es la publicidad social? ¿Cómo te influyen los estereotipos?	Nesta unidade analizaremos o sexismo na publicidade. A exposición: estrutura e características lingüísticas. Os conectores. As propiedades do texto: a coherencia lóxica. Variedades léxicas do texto: os hiperónimos. Tamén incluiremos o estudo do adxectivo: significado, forma e función. O adxectivo no grupo nominal. Estrutura do grupo adxetival. O grupo nominal como suxeito da oración.	8	8		X	
5	¿Es posible un consumo sostenible? ¿Qué relación hay entre el cambio climático y el tiempo atmosférico?	Nesta unidade analizaremos o desenvolvemento sostible. Estudaremos a argumentación: estrutura e tipos de argumentos e as propiedades do texto: a cohesión lingüística. Incluiremos as unidades gramaticais: o enunciado; o grupo verbal: o núcleo; o grupo adverbial: estrutura.	8	8			X
6	¿Conoces el nombre de alguna científica española actual? ¿Crees que las mujeres científicas sufren algún tipo de discriminación?	Nesta unidade trataremos a invisibilidade das mulleres científicas. Tamén o estudo da argumentación: conectores lóxicos e organizadores da información. Características lingüísticas da argumentación subxectiva. As propiedades do texto: a progresión do tema. Anáfora: recordar o dito. Denotación e connotación. O campo semántico. Incluiremos o Predicado nominal: o atributo. O predicado verbal: o CD, o CI, o CRV, o CC, o CAg, o CLoc, o CPred. As funcións sintácticas e semánticas da oración.	10	10			X
7	¿Qué es la literatura para ti? ¿Son literatura las series, los videojuegos, el periodismo y los tuits?	Nesta unidade trataremos o tema da literatura, o periodismo de información e de opinión. Tamén a crónica. Os conectores. A cohesión lexica do texto: hiperonimia e hiponimia, campo léxico, familia de palabras, tabú e eufemismo. Incluiremos ademais o estudo da preposición e a conxunción. Clasificación da oración simple: copulativas, transitivas, intransitivas, reflexivas, recíprocas, pasivas, impersonais. Funcións comunicativas da oración. O foco e o tópico da oración. O modificador oracional. As funcións sintácticas e semánticas da oración.	8	8			X
8	¿En qué se basan las relaciones sociales: en favores personales o en deberes y derechos? ¿Qué son las redes clientelares en la Edad Media? ¿Las hay en la sociedad actual?	Nesta unidade trataremos a relación conflictiva entre vasallos e señores e o valor simbólico dos animais na literatura. Estudaremos a poesía narrativa popular (O mester de xograría: Cantar do Mío Cid), a poesía narrativa culta (o mester de clecería: Gonzalo de Berceo o o arcepreste de Hita), a prosa castelá medieval (Afonso X o Sabio e don Juan Manuel)	9	9	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
9	¿Cuándo resulta tóxica una relación amorosa? ¿Es la muerte un tema tabú en la sociedad actual? ¿Por qué?	Nesta unidade trataremos os temas do amor en voz da muller e do home e o paso do tempo e a morte. Estudaremos a lírica tradicional dos séculos XII, XIII e XIV (as kharxas, as cantigas de amigo e os villancicos), a poesía lírico-tradicional do século XIV (O Romanceiro), a lírica culta do século XV (Os cancioneros, as Coplas de Jorge Manrique, autoría feminina na Idade Media), o teatro (A Celestina)	9	9	X		
10	¿Qué le dirías al poeta que llama cruel a una mujer por rechazar una relación amorosa? ¿Hay una forma de belleza o muchas?	Nesta unidade trataremos os temas dos estereotipos do retrato feminino e os tópicos literarios grecolatinos: o amor, a natureza e os mitos grecolatinos. Estudaremos a poesía renacentista do século XVI: primeiro Renacemento (Garcilaso de la Vega e Luisa Sigea), segundo Renacemento (Fray Luis de León), literatura relixiosa (Santa Teresa de Jesús, San Juan de la Cruz)	9	9		X	
11	¿Puede ser una persona corriente un héroe o heroína? ¿Por qué? ¿Contra qué se enfrentan hoy en día los héroes y las heroínas de ficción?	Nesta unidade trataremos os temas dos tipos de heroes e antiheroes e os obstáculos aos que se enfrentan. Estudaremos a novela dos séculos XVI-XVII: as novelas idealistas do Renacemento, a novela picaresca (Lazarillo de Tormes), evolución de temas e formas (a fame e o orgullo), Miguel de Cervantes (o Quixote), do heroe épico ao personaxe da novela moderna: o antiheroe.	9	9		X	
12	¿Te soluciona algo ser pesimista? ¿Se debe censurar en las redes el humor cruel?	Nesta unidade trataremos os temas do pesimismo e a loita dos elementos contrarios. Estudaremos a poesía e o teatro barroco do século XVII: as características da literatura barroca, o conceptismo de Quevedo e o culteranismo de Góngora, as mulleres poetas do Barroco (Sor Juana Inés de la Cruz, Bernarda Ferreira de Lacerda, Ana de Castro Egas e Ana Francisca Abarca de Bolea), outros poetas barrocos (Cervantes e Lope de Vega), o teatro popular no século XVI (Cervantes, dramaturgo), O teatro barroco nos Séculos de Ouro (Lope de Vega, Tirso de Molina, Calderón de la Barca), dramaturgas do Século de Ouro (Ángela de Acebedo, Marcela de San Félix, Feliciano Enríquez de Guzmán e Ana Caro de Mallén)	9	9			X
13	Ortografía	Nesta unidade repasaremos as grafías (uso de g/j, b/v, h, cc, e palabras de escritura dubidosa), a acentuación (regras xerais de acentuación; diptongo, hiato, triptongo; acentuación diacrítica de palabras compostas), a puntuación (o punto, a coma, os dous puntos, os puntos suspensivos, o	1	6	X	X	X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
13	Ortografía	punto e coma, a interrogación e a exclamación, a raia, o guion, as comiñas e o paréntese)	1	6	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	¿Conoces la diversidad lingüística de España? ¿Qué es hablar bien para ti?	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e valorar as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con atención especial ao galego e ao castelán, a partir da explicación da súa orixe e do seu desenvolvemento histórico e sociolingüístico, cotexando aspectos lingüísticos e discursivos das distintas linguas, así como os trazos dos dialectos do español, diferenciándoos dos trazos sociolectais e de rexistro, en manifestacións orais, escritas e multimodais.	O alumnado define e comprende os conceptos de linguaxe, lingua e fala. Coñece os dialectos do castelán e cita algúns trazos. Coñece e localiza as linguas de España, comentando a súa orixe.	PE	65
CA1.2 - Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir da análise da diversidade lingüística na contorna social próxima e da exploración e reflexión próxima aos fenómenos do contacto entre linguas e da indagación dos dereitos lingüísticos individuais e colectivos.	O alumnado entende e explica os conceptos de bilingüismo e diglosia. Comprende o sentido global dun texto oral, valorando a súa forma e o seu contido.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado distingue adecuadamente entre comunicación verbal e non verbal.		
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado identifica, explica e corrixe os vulgarismos máis frecuentes		
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	O alumnado coñece e identifica os elementos da comunicación.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado, mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado comprende o sentido global dun texto escrito continuo ou discontinuo, a relación entre as súas partes e o seu propósito.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado le, analiza e interpreta un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos.		
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos procurando os consensos, tanto no ámbito persoal coma educativo e social.	O alumnado debe participar e interaccionar con actitudes de respecto e tolerancia.		
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais de certa complexidade, avaliando a súa calidade, fiabilidade e eficacia e a idoneidade da canle utilizada.	O alumnado obtén datos, represéntaos e opera con eles utilizando a linguaxe matemática e científica.		
CA2.6 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais relacionándoos coa busca da información.	O alumnado utiliza ferramentas dixitais para a realización de proxectos.		
CA3.1 - Realizar exposicións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez, coherencia e cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado realiza intervencións orais estruturadas, combinando a linguaxe verbal e non verbal, adaptándose ao tema, á audiencia e ao tempo.	TI	35
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abrangendo o ámbito persoal, educativo e social.	O alumnado coñece os ODS e participa nos debates sociais con actitude dialogante, participa activamente nas actividades de clase e contribúe ao bo funcionamento do grupo, colaborando cos seus compañeiros e compañeiras.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Análise da propia biografía lingüística propia e da diversidade lingüística do centro e mais da localidade. - Desenvolvemento sociohistórico das linguas de España. - Desenvolvemento da reflexión interlingüística. - Exploración e cuestionamento de prexuízos e estereotipos lingüísticos. Os fenómenos do contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal. - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais. - Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. Riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. A imaxe e os elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais.

Contidos
- Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto. - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo. - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.   - Xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación). - Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital. - Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.   - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.

UD	Título da UD	Duración
2	¿Hay en nuestra sociedad igualdad entre hombres y mujeres? ¿Puede haber un lenguaje no sexista que respete las reglas de la gramática?	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe, partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	O alumnado debe coñecer e aplicar os procedementos lingüísticos para a expresión do xénero no sustantivo.	PE	70
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto escrito continuo ou discontinuo, a relación entre as súas partes e o seu propósito.		
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	O alumnado clasificará os textos descritivos segundo o seu tema o seu punto de vista e a súa finalidade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	O alumnado localizará e contrastará información adoptando un punto de vista crítico.		
CA3.1 - Realizar exposicións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez, coherencia e cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado deberá realizar intervencións orais estruturadas, combinando a linguaxe verbal e non verbal, adaptándose ao tema, audiencia e tempo. Deberá comprender e describir o texto basándose na súa coherencia, cohesión e adecuación. Recoñecerá e explicará os factores que inflúen na súa adecuación.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	O alumnado deberá ler e comprender textos descritivos, identificará a estrutura dunha descrición e explicará os seus rasgos lingüísticos. Tamén deberá recoñecer a función dos deícticos espaciais e temporais na descrición e utilizalos adecuadamente.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado recoñecerá e explicará as variacións léxicas e os cambios de categoría gramatical, en particular a nominalización e a sustantivación		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado deberá escribir textos segundo un plan previo, con orde, claridade e corrección, desenvolvendo progresivamente un estilo persoal.		
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado identificará os grupos de palabras, sinalando o seu núcleo. Comprenderá e explicará a estrutura do GN e recoñecerá o determinante, adxectivo, GPrep e GN en aposición como modificadores do substantivo. Coñecerá e aplicará os procedementos lingüísticos para a expresión do número no nome.		
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	O alumando identificará os tipos de palabras clasificándoas en variables e invariables. Tamén distinguirá as clases de palabras segundo o seu significado e función. Identificará o substantivo e explicará a súa función. Clasificará o substantivo segundo o seu significado.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.4 - Formular xeneralización sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado recoñecerá a estrutura da palabra, distinguindo entre lexemas e morfemas. Clasificará as palabras segundo a súa forma en simples, compostas, derivadas ou parasintéticas, recoñecendo locucións, siglas, acrónimos e abreviaturas. Identificará e analizará o GPrep como modificador no GN.		
CA1.2 - Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir da análise da diversidade lingüística na contorna social próxima e da exploración e reflexión próxima aos fenómenos do contacto entre linguas e da indagación dos dereitos lingüísticos individuais e colectivos.	O alumnado dispón de instrumentos para evitar o uso sexista da lingua.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto oral, valorando a súa forma e o seu contido. Tamén debe obter datos, representalos e operar con eles utilizando a linguaxe matemática e científica.		
CA2.6 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais relacionándoos coa busca da información.	O alumnado utilizará ferramentas dixitais para a realización de proxectos.		
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	O alumnado debe identificar e analizar os mecanismos dos que se serve a publicidade para transmitir as súas mensaxes. Tamén debe analizar críticamente o discurso publicitario xulgando os medios dos que se serve para persuadir á audiencia.	TI	30
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abrangendo o ámbito persoal, educativo e social.	O alumnado deberá coñecer os ODS e participar nos debates sociais con actitude dialogante. Tamén participará activamente nas actividades de clase e contribuirá ao bo funcionamento do grupo, colaborando cos seus compañeiros e compañeiras.		
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado lerá, analizará e interpretará un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Exploración e cuestionamento de prexuízos e estereotipos lingüísticos. Os fenómenos do contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal.
- Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e mais da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.
- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
 - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
 - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
 - Análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. Riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. A imaxe e os elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais.
- Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
 - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.
 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
- Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
 - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscricións en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos

Contidos

- dados (imitación, transformación, continuación etc.).
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).
- Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

UD	Título da UD	Duración
3	¿Debe censurarse la libertad de expresión en las redes? ¿Las redes perjudican o benefician el desarrollo y el buen uso de la lengua castellana?	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto escrito continuo ou discontinuo, a relación entre as súas partes e o seu propósito.	PE	70
CA3.1 - Realizar exposicións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez, coherencia e cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado deberá realizar intervencións orais estruturadas, combinando a linguaxe verbal e non verbal, adaptándose ao tema, audiencia e tempo.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado, mantendo actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado deberá identifica o estilo directo e indirecto, así como os cambios gramaticais que se producen ao pasar dun a outro.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	O alumnado debe escribir textos segundo un plan previo, con orden, claridade e corrección, desenvolvendo progresivamente un estilo personal. Tamén debe recoñecer e explicar os factores que inflúen na adecuación dun texto.		
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado deberá identificar os elementos da narración e deberá ler e comprender axeitadamente un texto dialogado formal ou informal e recoñecer a súa estrutura.		
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado deberá distinguir as clases de pronomes personais pola súa forma e a súa función, e explicar o seu valor deíctico. Tamén recoñecerá os determinantes e pronomes relativos e explicará o seu uso dentro da oración.		
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	O alumnado recoñecerá e analizará o artigo como modificador no GN. Identificará os demostrativos, posesivos, indefinidos, numerais, interrogativos e exclamativos e explicará a súa función. Distinguirá entre cuantificadores definidos e indefinidos e entre ordinais, fracciónarios e multiplicativos.		
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado terá que distinguir as clases de determinantes e de pronomes e analizar a súa función.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto oral, valorando a súa forma e o seu contido. Tamén debe obter datos, representalos e operar con eles utilizando a linguaxe matemática e científica.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Deberemos comprobar se o alumnado se comunica, participa, colabora e interactúa na rede, exercendo unha cidadanía dixital cívica e reflexiva.	TI	30
CA2.6 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais relacionándoos coa busca da información.	O alumnado deberá identificar as ameazas na rede adoptando as medidas de seguridade axeitadas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	O alumnado utilizará ferramentas dixitais para a realización de proxectos.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	O alumnado deberá utilizar axeitadamente os dicionarios e manuais de consulta para mellorar os textos propios desde o punto de vista estilístico.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abranguendo o ámbito persoal, educativo e social.	Deberemos comprobar se o alumnado participa activamente nas actividades de clase e contribúe ao bo funcionamento do grupo, colaborando cos seus compañeiros e compañeiras.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo. - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.   - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación). - Análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. Riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. A imaxe e os elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.   - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto. - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.   - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital. - Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.   - Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de

Contidos

- comunicación e elementos non verbais.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Xéneros discursivos propios do ámbito persoal: a conversación, con especial atención aos actos de fala que ameazan a imaxe do interlocutor (a discrepancia, a queixa, a orde, a reprobación).
 - Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escucha activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
 - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
 - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
 - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
 - Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).
 - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría.
 - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

UD	Título da UD	Duración
4	¿Sabes qué es la publicidad social? ¿Cómo te influyen los estereotipos?	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	O alumnado deberá comprender o sentido global dun texto escrito continuo ou discontinuo, a relación entre as súas partes e o seu propósito. Tamén deberá ler e comprender adecuadamente un texto, valorando a súa coherencia.	PE	80
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	O alumnado distinguirá e caracterizará a exposición divulgativa e a exposición científica, recoñecerá a estrutura deductiva ou inductiva dunha exposición e identificará e explicará as características lingüísticas dun texto expositivo.		
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	O alumnado identificará e analizará os mecanismos dos que se serve a publicidade para transmitir as súas mensaxes. Tamén analizará criticamente o discurso publicitario xulgando os medios dos que se serve para persuadir á audiencia.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Comprobaremos se o alumnado escribe textos segundo un plan previo, con orde, claridade e corrección, desenvolvendo progresivamente un estilo persoal.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Comprobaremos se o alumnado explica o uso de conectores de adición, explicación e oposición e emplea hiperónimos e hipónimos para asegurar a coherencia do texto.		
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado comprenderá e explicará a estrutura do GN e as variacións léxicas e os cambios de categoría gramatical, como a nominalización e a sustantivación. Deberá identificar e analizar a estrutura do GAdx, recoñecer o suxeito dunha oración e distinguir o suxeito léxico, tácito e sobrentendido.		
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	O alumnado explicará as características do adxectivo calificativo. Utilizará distintos procedementos para a gradación do adxectivo. Distinguirá entre adxectivos especificativos, explicativos e epítetos e establecerá diferencias semánticas e sintácticas entre adxectivos calificativos e relacionais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.4 - Formular xeneralización sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado deberá recoñecer a estrutura da palabra, distinguindo entre lexemas e morfemas. Identificará e describirá os principais tipos de oracións impersonais.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado deberá comprender o sentido global dun texto oral, valorando a súa forma e o seu contido.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	O alumnado deberá localizar e contrastar información adoptando un punto de vista crítico.	TI	20
CA2.6 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais relacionándoos coa busca da información.	O alumnado utilizará ferramentas dixitais para a realización de proxectos.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abrangendo o ámbito persoal, educativo e social.	Comprobaremos se o alumnado participou activamente nas actividades de clase e contribuíu ao bo funcionamento do grupo, colaborando cos seus compañeiros e compañeiras		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo. - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.   - Comprensión de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas. - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. - Análise crítica dos xéneros discursivos propios do ámbito social. Riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. A imaxe e os elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.   - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración

Contidos

- da forma e do contido do texto.
- Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Identificación das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
- Análise dos mecanismos de cohesión. Conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
- Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
- Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
- Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Creación de secuencias textuais, con especial atención ás expositivas.
- Respecto polas propiedades textuais nas creacións propias: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
- Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escolta activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
- Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
- Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- A expresión da subxectividade en textos de carácter expositivo. Uso das variacións das formas deícticas (fórmulas de confianza e cortesía) en relación coas situacións de comunicación.
- Mecanismos de cohesión. Emprego de conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).

Contidos
- Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

UD	Título da UD	Duración
5	¿Es posible un consumo sostenible? ¿Qué relación hay entre el cambio climático y el tiempo atmosférico?	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	O alumnado deberá comprender o sentido global dun texto escrito continuo ou discontinuo, a relación entre as súas partes e o seu propósito. Tamén deberá ler e comprender un texto argumentativo.	PE	90
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	O alumnado deberá recoñecer a estrutura dun texto argumentativo, explicar as súas características lingüísticas, os tipos de argumentos e distinguir entre argumentación obxectiva e subxectiva. Explicará os elementos que garantizan a cohesión léxica e os recursos anafóricos e catafóricos.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Comprobaremos se o alumnado escribe textos segundo un plan previo, con orde, claridade e corrección, desenvolvendo progresivamente un estilo persoal. Tamén redactará textos argumentativos para expresar as súas opinións.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Comprobaremos se o alumnado utiliza os sinónimos como recurso para cohesionar o texto dando continuidade ao tema e se utiliza conectores lóxicos para marcar as relacións entre as oracións e parágrafos do texto.		
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado recoñecerá o enunciado como unidade da lingua con significado completo, distinguindo entre frases e oracións. Tamén identificará distintos tipos de enunciados segundo a súa modalidade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	O alumnado analizará unha forma verbal sinalando tempo, modo, número, persoa, aspecto e voz. Conxugará verbos regulares e irregulares. Identificará e clasificará as perífrases verbales. Identificará os elementos do Gadv e analizará a función do adverbio e o clasificará segundo o seu significado.		
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado reoñecerá e comentará a estrutura argumental do verbo segundo o seu significado.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto oral, valorando a súa forma e o seu contido. Tamén debe obter datos, representalos e operar con eles utilizando a linguaxe matemática e científica.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abrangendo o ámbito persoal, educativo e social.	O alumnado deberá entender e explicar a necesidade de adoptar modelos de produción e consumo sostibles. Deberá entender o contido de textos expositivos e argumentativos, relativos aos dereitos e deberes dos cidadáns e coñecer e explicar as principais medidas para loitar contra o cambio climático.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo. - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.   - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.   - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.

Contidos

- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
- Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Análise dos mecanismos de cohesión. Conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
- Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
- Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
- Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Respecto polas propiedades textuais nas creacións propias: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escolta activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
- Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
- Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Mecanismos de cohesión. Emprego de conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
- Uso coherente das formas verbais nos textos. Correlación temporal na coordinación e subordinación de oracións, e no discurso relatado.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).
- Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

UD	Título da UD	Duración
6	¿Conoces el nombre de alguna científica española actual? ¿Crees que las mujeres científicas sufren algún tipo de discriminación?	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto escrito continuo ou discontinuo, a relación entre a súas partes e o seu propósito. Tamén deberá ler e comprender un texto argumentativo.	PE	75
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	O alumnado recoñecerá a estrutura dun texto argumentativo e explicará as características lingüísticas. Identificará e valorará os tipos de argumentos, distinguirá entre argumentación obxectiva e subxectiva e identificará, explicará e analizará os recursos anafóricos como instrumentos de cohesión.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	O alumnado deberá escribir textos de acordo cun plan previo, con orde, claridade e corrección, desenvolvendo progresivamente un estilo persoal. Deberá redactar textos argumentativos para expresar as súas opinións.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado comprenderá e explicará o significado das palabras e as súas relacións. Comprenderá e utilizará a denotación e connotación e precisará o tema. Recoñecerá os campos semánticos e os utilizará nos escritos. Utilizará conectores lóxicos para marcar as relacións entre oracións e parágrafos.		
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado coñecerá e identificará o predicado, distinguirá o predicado nominal e verbal e analizará os seus complementos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	O alumnado identificará, comprenderá e explicará as características e o significado do suplemento, do complemento circunstancial, do complemento axente, do complemento locativo e do complemento predicativo. Recoñecerá e analizará as funcións sintácticas e semánticas da oración.		
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado recoñecerá e comentará a estrutura sintáctica dun enunciado e a estrutura argumental do verbo segundo o seu significado.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto oral, valorando a súa forma e o seu contido. Debe obter datos, representalos e operar con eles utilizando a linguaxe matemática e científica.		
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	O alumnado localizará e contrastará información adoptando un punto de vista crítico.		
CA3.1 - Realizar exposicións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez, coherencia e cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado deberá realizar intervencións orais estruturadas, combinando a linguaxe verbal e non verbal, adaptándose ao tema, a audiencia e o tempo.	TI	25
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	O alumnado utilizará ferramentas dixitais para a realización de proxectos.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abrangendo o ámbito persoal, educativo e social.	O alumnado deberá entender o contido de textos expositivos e argumentativos, relacionados cos dereitos e deberes dos cidadáns e coa promoción da muller no campo científico e tecnolóxico. Participará nas actividades de clase e contribuirá ao bo funcionamento do grupo, colaborando cos compañeiros.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
- Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
 - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
 - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
- Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
 - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto.
 - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto.
 - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Análise dos mecanismos de cohesión. Conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
 - Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
- Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
- Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Respecto polas propiedades textuais nas creacións propias: coherencia, cohesión e adecuación.
 - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
 - Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
 - Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
 - Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
 - Mecanismos de cohesión. Emprego de conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
 - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta

Contidos
- e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos. - Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados). - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. - Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. - Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo. - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

UD	Título da UD	Duración
7	¿Qué es la literatura para ti? ¿Son literatura las series, los videojuegos, el periodismo y los tuits?	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	O alumnado comprenderá o sentido global dun texto escrito continuo ou discontinuo, a relación entre as súas partes e o seu propósito.		
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	O alumnado reconecerá á estrutura dun texto periodístico e explicará as súas características lingüísticas.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	O alumnado deberá redactar textos periodísticos seguindo un modelo dado.	PE	80

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado utilizará conectores lóxicos e de organización. Comprenderá e utilizará os hiperónimos e os hipónimos, campos léxicos e semánticos como recurso para dar cohesión ao texto. Seleccionará familias de palabras para reforzar o tema do texto e deberá coñecer os conceptos de tabú e eufemismo.		
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado deberá ler, analizar e interpretar un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos. Deberá establecer relacións entre distintas formas de expresión artística.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado deberá escribir textos orixinais con vontade estética ou literaria.		
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado recoñecerá e analizará a preposición e a conxunción como categoría gramatical.		
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	O alumnado deberá analizar correctamente a oración atributiva, transitiva, intransitiva. Deberá comprender e explicar as características das oracións reflexivas e recíprocas, pasivas e impersonais. Deberá recoñecer e analizar as funcións sintácticas e semánticas da oración.		
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	O alumnado recoñecerá e comentará as funcións comunicativas da oración. Identificará e manexará adecuadamente o foco, o tópico e os modificadores oracionais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	O alumnado debe comprender o sentido global dun texto oral, valorando a súa forma e o seu contido.	TI	20
CA3.1 - Realizar exposicións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez, coherencia e cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	O alumnado deberá realizar intervencións orais estruturadas, combinando a linguaxe verbal e non verbal, adaptándose ao tema, a audiencia e o tempo. Tamén utilizará ferramentas dixitais para a realización de proxectos.		
CA3.5 - Organizar a información e integrala en esquemas propios, reelaborala e comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	O alumnado deberá obter información por medios dixitais, analizándoa desde un punto de vista crítico.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abrangendo o ámbito persoal, educativo e social.	O alumnado deberá comprender e valorar a dimensión social da literatura e dos textos transmedia, así como as relacións que manteñen entre sí. Comprobaremos se o alumnado participa activamente nas actividades de clase e se contribúe ao bo funcionamento do grupo, colaborando cos seus compañeiros.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Contexto vinculado ás estratexias de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo. - Análise dos compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado; distancia social entre os interlocutores; propósitos comunicativos e interpretación de intencións; canle de comunicación e elementos non verbais da comunicación. - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Valoración da forma e do contido do texto. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. Usos manipuladores da linguaxe. Os boatos. Valoración da forma e do contido do texto. - Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.

Contidos

- Análise dos mecanismos de cohesión. Conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
- Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
- Contexto vinculado ás estratexias de produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos: compoñentes do feito comunicativo.
- Elaboración de textos orais tendo en conta os compoñentes do feito comunicativo: grao de formalidade da situación e carácter público ou privado, distancia social entre os interlocutores, propósitos comunicativos, canle de comunicación e elementos non verbais.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Respecto polas propiedades textuais nas creacións propias: coherencia, cohesión e adecuación.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
- Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
- Alfabetización mediática e informacional: reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas virtuais e recursos na Rede para a realización de proxectos escolares.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Mecanismos de cohesión. Emprego de conectores textuais distributivos, de orde, contraste e explicación. Mecanismos de referencia interna, gramaticais e léxicos (nominalizacións e hiperónimos de significado abstracto).
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Diferenzas relevantes e interseccións entre a lingua oral e a lingua escrita atendendo a aspectos sintácticos, léxicos e pragmáticos.
- Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).
- Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría.
- Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica. Recursos tecnolóxicos para a aprendizaxe da lingua.

UD	Título da UD	Duración
8	¿En qué se basan las relaciones sociales: en favores personales o en deberes y derechos? ¿Qué son las redes clientelares en la Edad Media? ¿Las hay en la sociedad actual?	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado deberá ler, analizar e interpretar un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos. Establecerá relacións entre textos de diferentes épocas cunha temática ou un estilo afíns.	PE	100
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	O alumnado lerá e interpretará contos medievais, relacionándoos coa súa experiencia. Adoptará unha posición ética ante o contido dun texto. Considerará desde un punto de vista crítico as visións sobre a relación humana coa natureza. Valorará criticamente o canon de beleza masculina e feminina.		
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado deberá coñecer e explicar as características do Cantar de Mio Cid, dos Milagros de Nuestra Señora, de Gonzalo de Berceo, del Libro de buen amor, do Arcipreste de Hita e do Libro del conde Lucanor, de Don Juan Manuel.		
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	O alumnado comprenderá as características do Mester de Clerecía e explicará as obras e autores. Coñecerá e explicará o tópico do Locus amoenus, o simbolismo dos animais nas obras literarias. Deberá comparar os contos medievais cos microrrelatos modernos e a epopea clásica cos cantares de gesta.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado deberá escribir textos orixinais con vontade estética ou literaria.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.

Contidos

- Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector.
- Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
- Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
- Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
- Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
- Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
- Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

UD	Título da UD	Duración
9	¿Cuándo resulta tóxica una relación amorosa? ¿Es la muerte un tema tabú en la sociedad actual? ¿Por qué?	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado debe ler, analizar e interpretar un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos Tamén debe establecer relacións entre textos de diferentes épocas cunha temática ou un estilo afíns.	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	O alumnado coñecerá e comentará os temas literarios do amor apasionado e desgraciado, explicará os significados da auga como símbolo poético, reflexionará sobre a relación entre o amor e a morte na arte e a cultura, comparará a descrición idealizadora e degradante das serranas na literatura da IM.		
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado coñecerá e explicará as características da lírica tradicional da Idade Media: kharxas, cantigas de amigo, villancicos castellanos e o romanceiro. Coñecerá e explicará as características das Coplas de Jorge Manrique e da Celestina.		
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	O alumnado debe coñecer e explicar o tópico do ubi sunt e o simbolismo das aves nunha obra literaria. Describirá a figura e o papel da dama no amor cortés. Coñecerá e explicará o tópico do tempus fugit.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado escribirá textos orixinais con vontade estética ou literaria. Identificará o tema da ausencia do amado en diferentes manifestacións artísticas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector. - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora. - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica. - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal

Contidos
- inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios. - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura. - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica. - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

UD	Título da UD	Duración
10	¿Qué le dirías al poeta que llama cruel a una mujer por rechazar una relación amorosa? ¿Hay una forma de belleza o muchas?	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	O alumnado debe aplicar o coñecemento científico á comprensión e interpretación de textos.	PE	100
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado lerá, analizará e interpretará un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos. Establecerá relacións entre textos de diferentes épocas cunha temática ou un estilo afíns.		
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	O alumnado valorará de maneira crítica o canon de beleza feminina. Coñecerá e comentará os temas literarios do amor apaixonado e desgrazado. Coñecerá e explicará as diferenzas entre a literatura realista e idealista e a influencia dos mitos clásicos na historia da literatura.		
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado coñecerá e explicará as características da poesía de Garcilaso de la Vega, fray Luis de León, Santa Teresa de Jesús e San Juan de la Cruz.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	O alumnado explicará nos seus trazos fundamentais a renovación lírica do Renacemento. Comprenderá e explicará o simbolismo da natureza na literatura, o tópico do Tempus fugit, Carpe diem, Locus amoenus e Beatus Ille. Entenderá e explicará os trazos que definen a literatura do segundo Renacemento.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado escribirá textos orixinais con vontade estética ou literaria. Identificará o tema da exaltación da vida en diferentes manifestacións artísticas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector. - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora. - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropriación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica. - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios. - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura. - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica. - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

UD	Título da UD	Duración
11	¿Puede ser una persona corriente un héroe o heroína? ¿Por qué? ¿Contra qué se enfrentan hoy en día los héroes y las heroínas de ficción?	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado lerá, analizará e interpretará un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos. Establecerá relacións entre textos de diferentes épocas cunha temática ou un estilo afíns.	PE	100
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	O alumnado coñecerá o contido e significado da viaxe iniciática como motivo literario. Coñecerá e caracterizará as figuras do heroe o o antiheroe. Comparará o heroe épico co da novela moderna. Interpretará adecuadamente a función dos personaxes simbólicos ou alegóricos.		
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado coñecerá e explicará as características literarias do Lazarillo de Tormes, das Novelas ejemplares e o Quijote.		
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	O alumnado coñecerá e explicará as características da novela idealista do Renacimiento. Relacionará o realismo literario co estilo da novela gráfica de corte social. Coñecerá e explicará as diferencias que existen entre a literatura realista e idealista.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado escribirá textos orixinais con vontade estética ou literaria. Analizará a vixencia do heroe na cultura pop.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.

Contidos

- Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector.
- Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
- Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropriación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
- Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
- Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
- Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica.
- Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

UD	Título da UD	Duración
12	¿Te soluciona algo ser pesimista? ¿Se debe censurar en las redes el humor cruel?	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	O alumnado será capaz de comprender e analizar as ideas fundamentais dos textos literarios interpretando correctamente a intencionalidade do emisor e a situación comunicativa descrita na obra.	PE	90
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	O alumnado lerá, analizará e interpretará un texto literario poñendo de manifesto os seus valores estéticos. Establecerá relacións entre textos de diferentes épocas cunha temática ou un estilo afíns.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	O alumnado identificará o pesimismo e o desengano como temas propios da literatura barroca. Identificará e comentará o xogo de contrarios como rasgo da literatura barroca, os temas da austeridad e o culto ao diñeiro e o tema da honra en distintas épocas.		
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	O alumnado coñecerá e explicará as características da lírica de Quevedo, Góngora, sor Juana Inés de la Cruz, Miguel de Cervantes e Lope de Vega, os pasos de Lope de Rueda como mostra do teatro popular do século XVI, o teatro de Cervantes, Lope de Vega, Calderón e a obra literaria de de Ana Caro.		
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas e culturais, en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	O alumnado coñecerá e explicará o el conceptismo e o culteranismo como corrente literaria.		
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	O alumnado escribirá textos orixinais con vontade estética ou literaria.		
CA4.1 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado (como actos culturais vinculados co circuío literario e lector), adoptando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	O alumnado realizará unha escoita activa respectará as opinións alleas e exporá con claridade expositiva e solidez argumentativa as ás súas achegas arredor dos temas máis destacados da narrativa actual.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible. - Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector. - Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora. - Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación. - Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a

Contidos
- obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica. - Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversacións literarias, debates e disertacións literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias, en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios. - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura. - Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino. Literatura ambiental e ecolóxica. - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

UD	Título da UD	Duración
13	Ortografía	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	O alumnado aplicará os coñecementos sobre os constituíntes das palabras para inferir o significado de termos técnicos habituais nos textos do ámbito académico.	TI	100
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado revisará os seus textos para mellorar a súa estrutura, utilizar o vocabulario máis preciso e lograr un resultado máis claro e eficaz.		
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	O alumnado deberá utilizar axeitadamente os dicionarios e manuais de consulta para revisar, corrixir e mellorar os textos propios desde o punto de vista ortográfico, gramatical e léxico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Uso de dicionarios e de manuais de consulta en soporte analóxico ou dixital.
- Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definicións, resumos etc.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Recoñecemento da lingua como sistema e das súas unidades básicas tendo en conta os diferentes niveis: o son e sistema de escritura, as palabras (forma e significado) e a súa organización no discurso (orde das palabras, compoñentes das oracións ou conexión entre os significados).

4.1. Concrecións metodolóxicas

Os contidos van-se organizar por unidades didácticas que conteñen leituras, contidos teóricos e actividades prácticas dos distintos blocos establecidos no currículo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recursos materiais impresos: libros de consulta, libros de lectura obrigatoria, dicionarios, mapas, publicacións de prensa, materiais para actividades, cadernos de ortografía, de gramática ou de comprensión lectora, material de reprografía (fotocopias).
Recursos materiais non impresos: materiais individuais de traballo habitual (caderno de traballo do alumnado, folios, bolígrafos, lapis, marcadores, rotuladores de encerado branco, xiz...). Os materiais para a confección de murais de tipo colectivo (cartolina, papel de cores, recortes de publicacións, lapis de cores, rotuladores, tesouras, cola...) non se recomentan para este ano escolar.
Recursos materiais audiovisuais fixos: encerado branco ou tradicional, encerado dixital interactivo con reprodutor de imaxens.
Suportes físicos informáticos: computadores portáteis do proxecto E-Dixgal, proxector e pantalla do encerado dixital interactivo, fotocopiadora, impresoras, dixitalizadores, memorias USB, unidades de disco externas...
Suportes lóxicos informáticos: sistemas informáticos, programas e aplicativos instalados (proxecto E-Dixgal), contas de correo electrónico, espazos gratuitos de almacenamento na rede, rede de internet por conexión sen fíos [wi-fi] ou por cabo...

Espazos: salas de aula do alumnado (explicacións, traballo sobre o texto, actividades orais ou escritas, medios de comunicación, uso das TIC, exposicións orais, observación de procesos con encerado dixital, proxeccións, etc.), o propio domicilio (explicacións en liña, exercicios de aplicación, consolidación e estudo autónomo; consultas de internet, pesquisa de información para proxectos monográficos, preparación de materiais dixitais...).

Os libros de lectura obrigatoria son os seguintes:

La leyenda del Cid. Agustín Sánchez Aguilar. Vicens Vives (Cucaña)

Don Quijote. Miguel de Cervantes. Adaptación de Agustín Sánchez Aguilar. Vicens Vives (Cucaña)

Carta a Leonor. Rosa Huertas. SM.

Fragments de obras literarias para lectura guiada.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

As probas da avaliación inicial van-se realizar durante as primeiras semanas do ano escolar. O profesorado tamén vai ter en conta os informes do curso anterior e o coñecemento personalizado do alumnado e a súa situación educativa, co obxecto de tomar as decisións profesionais de actuación máis adecuadas. O seu carácter será apenas informativo e non se terá en conta para as cualificacións das avaliacións ordinarias ou extraordinaria, senón como punto de partida.

Esta avaliación, deseñada segundo o xuízo do profesor, consistirá:

- 1) na observación do nivel e das capacidades do alumnado en actividades na aula,
- 2) nunha proba específica (ou as que se consideraren convenientes).

En ambos os casos van-se observar no alumnado polo menos os seguintes aspectos:

-comprensión oral e escrita (leitura de textos, comprensión do contido de textos, tema...),

-expresión oral e escrita (resumo, redacción),

-reflexión sobre a lingua (ortografía, gramática -clasificación morfolóxica de palabras, análise sintáctica-, significado de palabras...),

-educación literaria (xéneros, cuestionario de contidos, comentario de texto...).

Así e todo, tamén é recomendábel e desexábel que no inicio de cada unidade didáctica se valoren os coñecementos previos do alumnado sobre os contidos a tratar.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	4	8	8	8	8	10	8	9	9	9
Proba escrita	65	70	70	80	90	75	80	100	100	100
Táboa de indicadores	35	30	30	20	10	25	20	0	0	0

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	UD 13	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	9	9	1	100
Proba escrita	100	90	0	85
Táboa de indicadores	0	10	100	15

Criterios de cualificación:

A nota de cada avaliación trimestral vai-se obter pola media ponderada de

- Exames (media aritmética das probas): 70%
- Comprobacións de lectura obrigatoria: 10%
- Seguimento da actividade diaria e traballos: 20%

Ortografía: nos exames, traballos e outras producións escritas os erros ortográficos van-se descontar do resultado seguindo o seguinte criterio:

Cada erro ortográfico -0,2

Cada erro de acentuación -0,1

sempre até un máximo de 2 puntos sobre a cualificación.

O arredondamento dos cálculos vai-se facer a partir de 0,50 ($5,49 = 5$; $5,50 = 6$)

Calquer irregularidade fraudulenta detectada durante a realización dos exames ou dos traballos comportará que a nota sexa 0.

As anotacións disimuladas ("chuletas"), intercambiar ou copiar respostas do exame doutro alumnado, consultar apuntamentos ou o manual, usar axudas electrónicas (teléfonos móbiles, auriculares, reloxios intelixentes etc.), intercambiar información oralmente ou por escrito ou calquer outra axuda, maña, astucia ou ardil non están permitidos. Se o profesor, xa durante a corrección ou baixo algunha outra circunstancia, sospeita que algún alumno fixo algunha irregularidade, pode-lle requerer que repita o exame, parte del se for necesario ou recuperar a avaliación.

Copiar traballos, «cortar e colar» de internet ou presentar producións alleas como propias son plaxios e a nota será 0.

Criterios de recuperación:

--Exames: van-se poder realizar probas de recuperación no inicio do trimestre seguinte. Se a cualificación for superior, substituirá a da proba ou probas non superadas a efectos da media da nota final ordinaria. Se o alumnado non aprobar as recuperacións, vai poder asistir no final do terceiro trimestre a un exame global.

--Comprobacións de lectura obrigatoria: van-se poder recuperar no final do terceiro trimestre mediante os instrumentos de avaliación que o docente considerar mais adecuados (exame escrito ou oral, actividades, etc.).

--Seguimento da actividade diaria e traballos: van-se entregar as actividades do caderno ou os traballos que o alumnado non fixo (ou plaxiou) nin completou ou que deixou sen terminar, nos prazos que se consideren convenientes.

No caso concreto de non asistir ás actividades extraescolares ou complementarias propostas, o docente determinará algún instrumento de avaliación adecuado que se valorará no apartado de Seguimento da actividade diaria e traballos.

Ortografía: pode-se recuperar a puntuación descontada mediante a repetición da tarefa ou traballo

convenientemente corrixidos ou con exercicios específicos que posibiliten a autocorrección en posteriores probas ou producións.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

En cada unha das tres avaliacións vai-se realizar unha proba escrita que se vai basear nos conteúdos e as actividades ou traballos que propuxer o profesorado ao longo de cada trimestre.

A nota trimestral será a media entre as actividades ou traballos encomendados (50%) e o exame (50%).

A nota final da materia pendente será a media aritmética das tres avaliacións trimestrais.

6. Medidas de atención á diversidade

No caso de alumnado que presentar necesidades específicas de aprendizaxe, xa for por procedencia doutros países, xa por incorporación tardía ao sistema educativo ou por calquer outro motivo, inclusive altas capacidades intelectuais, será preciso adoptar as medidas individuais ou colectivas máis adecuadas, ben adaptacións curriculares, ben de reforzo e de apoio para a integración.

-Adaptacións curriculares: Cando se detectaren entre o alumnado determinadas dificultades que interfiran no alcance do grao mínimo de consecución para superar a materia de maneira global ou, de ser o caso, altas capacidades, será preciso solicitar, tras informar o tutor correspondente, que o departamento de Orientación faga unha valoración antes de adaptar o currículo. En tal caso, as modificacións afectarán apenas á metodoloxía, ao tipo de actividades e aos instrumentos e procedementos de avaliación. Tamén poderán modificar-se os conteúdos.

Coa colaboración e asesoramento do departamento de Orientación van-se elaborar os documentos de ACI (Adaptación Curricular Individualizada) con base no exposto nesta programación. Do mesmo modo, na medida das posibilidades, o departamento de Lingua Castellana e Literatura poderá fornecer de material didáctico adaptado.

-Medidas de apoio e reforzo: Cando se autorizaren medidas de apoio e reforzo, o profesorado de referencia colaborará co profesorado especializado en pedagogía terapéutica.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Educación cívica e en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Formación estética	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Igualdade entre mulleres e homes	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.6 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13
ET.1 - Prevención e resolución pacífica de conflitos	X	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable	X	X	X	X	X
ET.3 - Educación cívica e en valores	X	X	X	X	X
ET.4 - Formación estética	X	X	X	X	X
ET.5 - Igualdade entre mulleres e homes	X	X	X	X	X
ET.6 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Asistencia a funcións teatrais	Asistencia a representacións teatrais. Conforme avanzar o ano lectivo van-se anunciar as saídas que foren surxindo en función da oferta cultural de institucións públicas ou privadas.	X	X	X
Celebración do Día do Libro	Colaboración coa Biblioteca do Instituto para actividades relacionadas coa celebración do Día do Libro.			X
Celebración das Letras Galegas	Colaboración coa Biblioteca do Instituto, o departamento de Lingua Galega e Literatura e o Equipo de Dinamización Lingüística para actividades relacionadas coa celebración do Día das Letras Galegas.			X
Club de Lectura	Actividade de fomento da lectura de textos non incluídos na programación.	X	X	X
Escolas Unesco	Colaboración coa Rede do Plano de Escolas Asociadas da UNESCO en España (Rede PEA) nas actividades que propuxeren..	X	X	X
Visita de autores e autoras	Visita de autores e autoras por determinar.	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visionado de fragmentos de películas	O visionado de películas é un excelente vehículo para completar e enriquecer as aprendizaxes do noso alumnado. Podemos visionar filmes baseados nalgúns dos libros lidos en clase ou nos clubs de lectura do centro. Esta actividade, ademais de relacionar linguaxes distintas, axudará a mellorar as destrezas de comunicación do alumnado, as habilidades sociais (capacidades conversacionais, tanto verbais como non verbais) e a expresión de emocións. Tamén é unha actividade idónea para potenciar a autoestima dos/as participantes.	X	X	X

Observacións:

Xa que o obxectivo é profundar nos contidos da materia, o alumnado será informado da importancia destas actividades nos contidos curriculares e da súa avaliación. Así mesmo, van-se realizar tarefas relacionadas coas actividades antes ou despois de cada unha para motivar ou avaliar o aproveitamento delas.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Consulta e cumpro a programación didáctica ao longo do curso (temporalización coa prevista).
Metodoloxía empregada
Dou a coñecer ao alumnado elementos da programación como obxectivos, contidos e criterios de cualificación.
Selecciono as actividades en función do nivel do alumnado.
Propoño actividades que favorezan a aprendizaxe autónoma (busca de información, traballos, etc.).
O alumnado sabe en que se vai basear a súa avaliación e esta concorda co traballo de aula.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Utilizo recursos didácticos variados (audiovisuais, informáticos, técnicas de aprender a aprender...).
Medidas de atención á diversidade
Adopto estratexias metodolóxicas diversas atendendo á diversidade do alumnado.
Clima de traballo na aula
Motivo o alumnado comunicando-lle os obxectivos e a finalidade das actividades, relacionando os contidos con situacións reais, informando-o da utilidade e creando expectativas.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Coordeno-me co resto do profesorado do departamento.

Outros

Utilizo diferentes tipos de instrumentos para avaliar o alumnado.

Descrición:

Escala de valoración:

0=Nunca, 0%

1=Algunhas veces, <25%

2=Habitualmente, >25%

3=Mui habitualmente, >50%

4=Case sempre, >75%

5=Sempre, 100%

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Vai-se realizar polo menos unha avaliación trimestral de seguimento da programación, que será susceptible de modificar-se a través da aplicación PROENS e que se reflectirá no libro de actas e na memoria final para valorar:

- a. A revisión e o axuste da programación docente e, se for o caso, explicar as causas das diferenzas producidas.
- b. A consecución dos obxectivos e competencias polo alumnado e a análise das diferenzas advertidas.

9. Outros apartados